GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 93. *Mercurĭ, 29 Aprilie (11 Maiu).* **1887.**

Conferința din Sibiiu.

Raportŭ specialŭ alŭ »Gazetei Transilvaniei« despre conferința generală electorală a delegațilorŭ alegĕtorilorŭ românĭ întrunită la 7 Maiu 1887.

Ședința I.

Raportulŭ

Comitetului electoralŭ permanentŭ alŭ partidei naționale române despre activitatea sa din periodulŭ 1884 — 1886/7.

(Fine.)

Incă numai câteva momente din existența sbiciulată a comitetului și vomŭ termina.

Conferința din 1884 decisese ca comitetulŭ sĕ mai facă intre marginile trase de legĭ totŭ ce va afla de lipsă și de folosŭ pentru apĕrarea causei nóstre și luminarea opiniunei publice *în țĕră și în străinătate.*

Mânecândŭ comitetulŭ dela acestŭ conclusŭ alŭ conferinței a credutŭ că va lucra pe deplinŭ in spiritulŭ ei, decă se va decide la elaborarea unui memorialŭ curatŭ politicŭ, destinatŭ anume pentru politicii neromânĭ din patriă și din străinătate, în care sĕ se descrie situațiunea politică de ne mai suferitŭ a națiunei române din țĕrile supuse coronei Sf. Stefanŭ. Decisiunea s'a și luatŭ in acestŭ ințelesŭ in 3 Iunie 1884 precum s'a atinsŭ mai in susŭ. Care a fostŭ sortea acelui planŭ se póte cunosce din consultările comitetului trecute la protocolŭ in epoce diferite. De o parte însĕ cestiunea oportunității, éră de alta greutatea de a se afla omulŭ care sĕ dispună de timpŭ multŭ liberŭ ca sĕ se supună la o lucrare atâtŭ de importantă din natura sa, pe lângă celelalte calamitățĭ atinse mai susŭ, a pusŭ pe comitetŭ in imposibilitate de a-șĭ ajunge scopulŭ până la deschiderea acestei conferențe.

O altă misiune, a cărei realisare o doria comitetulŭ a fostŭ, ca sĕ descopere tóte acelea cause, pentru care in multe cercurĭ și ținuturĭ seu curatŭ românescĭ seu locuite de Românĭ in maioritate departe cumpĕnitóre și relative destulŭ de bine situațĭ, totușĭ numĕrulŭ alegĕtorilorŭ românĭ apare in listele electorale fără nicĭ o asemĕnare mai micŭ decâtŭ s'ar pute presupune cu totŭ dreptulŭ. Comitetulŭ a credutŭ că acéstă apariţiune merită cu atâtŭ mai vĕrtosŭ atențiunea nóstră a tuturorŭ cu câtŭ trebue sĕ fimŭ cu toții bine informațĭ, că numĕrulŭ micŭ de alegĕtorĭ se esplică de către adversarii elementului nostru numai din lipsa de censŭ, adecă de averĭ materiale, éră apoi ei nu lasă ca sĕ trécă nicĭ una din ocasiunile bine venite, ca sĕ nu înfățișeze chiar și în regiunile cele mai inalte ale societății din Viena și din alte cetățĭ marĭ pe poporulŭ românescŭ purŭ și simplu ca pe unŭ poporŭ sărăntocŭ, masse crude compuse din sute de mii de proletarĭ, carĭ trăiescŭ din mână in gură, și când se scólă diminéța nu sciu decă vorŭ avé ce mânca până de séră.

Spre a ne convinge de adevĕrata stare a lucrurilorŭ, aveamŭ sĕ facemŭ studiu comparativŭ inainte de tóte intre rassa română și intre cea maghiară cu domnitóre, nu însĕ pe la orașe și cetățĭ marĭ, unde lustrulŭ și luxulŭ ia vederile, seduce, ințélă, ca sĕ nu poțĭ distinge intru nimicŭ realitatea de miseria splendidă, ci la țĕră, la sate intre milionele propriului poporŭ. Apoi etă ce s'a descoperitŭ la aceste două popóre. Starea materială a Maghiarilorŭ intru nimic nu este mai bună decâtŭ a Româniloru, cu aceea diferență numai, că Maghiarilorŭ le cam place sĕ se laude cu averea multă puțină, câtă posedŭ; Românii tocmai din contră in casurile cele mai multe tacŭ, fără o necesitate vĕdită nu vorbescŭ despre averea lorŭ: nicĭ că o posedŭ, nicĭ că le lipsesce. Incolo amărăciunea sufletescă pentru grelele sarcine și neînumĕratele abusurĭ, cu tótă patrocinarea rassei maghiare, este comună la ambele popóre, de aceea nicĭ că se prea certă unii cu alții, mai curêndŭ se incaeră Maghiarulŭ cu Maghiarŭ și Românulŭ cu Românŭ, cam după ḍice tórea latină: *Rara concordia fratrum.*

Apoi déră de ce totușĭ alegĕtorii de naționalitate română suntŭ relative atâtŭ de puținĭ? Unele cause le cunóscemŭ cu toții și anume: 1) falsificarea listelorŭ; 2) in anulŭ penultimŭ lăsarea in adinsŭ ca ómenii sĕ rĕmână in restanțe cu contribuțiunea directă până târdiu după rectificare; 3) nespusa lene de a cerceta listele și a reclama; 4) participarea *ex lege* a tuturorŭ proletarilorŭ maghiarĭ de pe la cetățĭ și orașe la alegerĭ fără nicĭ unŭ censŭ; 5) despredțuirea pe față a dreptului de alegere din partea forte multorŭ Românĭ, carĭ nici nu vorŭ sĕ audă despre importanța lui, și decă totușĭ mergŭ la urnă, o facŭ pentru că li-a venitŭ poruncă la satŭ ca sĕ mergă, sĕ alegă și ei domnĭ, căcĭ li se plătescŭ bine acelea ḍile, ca și cum ar fi aratŭ cu patru boi. De altmintrea poporului nostru, ca și celorŭ mai multe din statulŭ acesta, nu-i place sĕ mergă unde-lŭ chiamă așa numiții domnĭ, elŭ e Stanŭ pățitulŭ, fuge de domnĭ.

E tristŭ și fórte îngrijitorŭ acestŭ faptŭ, dér luândŭ in socotință, că pentru controlarea compunerei esacte a listelorŭ electorale se cere unŭ numĕrŭ cu multŭ mai mare de bărbațĭ esperțĭ și devotațĭ acestei cestiunĭ de interesŭ publicŭ și carĭ sĕ fiă resoluțĭ a întêmpina și suporta tóte șicanele și persecuțiunile sistematice ale puterii; er de altă parte fiindŭ că eserciarea dreptului de alegere și prin puținii alegĕtorĭ induşĭ in liste, — pe lângă procedura cea mai leală și legală, — e impedecată in totŭ modulŭ, nu ne póte prinde mirarea, că in locŭ de iubirea ce o are poporulŭ nostru pentru unŭ constituționalismŭ realŭ și onestŭ, față cu constituționalismulŭ falsŭ și neonestŭ, Românĭ își manifestéză ignorarea, ba chiar desprețuirea lorŭ.

Étă aci o causă care face pe comitetŭ a recomandă următorilorŭ sĕi luare de mĕsurĭ câtŭ mai eficace pentru instruirea poporului și luminarea lui asupra dreptului electoralŭ nu numai pentru că, décă nu s'a folositŭ de acela până acum, mai curêndŭ seu mai târḍiu totŭ va veni o epocă unde va trebui sĕ-lŭ deprindă in interesulŭ propriu și in alŭ țĕrii intregĭ, dérĕ și pentru ca sĕ nu trécă cu totulŭ pe nedreptulŭ de poporŭ sărăntocŭ, mai alesŭ după ce la toțĭ ne este cunoscutŭ, că d. e. in vre-o 25 de comitate ale Ungariei superióre, in o parte mare a Galiției și în alte câteva ținuturĭ propriulŭ poporŭ de diverse naționalități este cu multŭ mai lipsitŭ și sĕracŭ decâtŭ poporulŭ românescŭ în oricare parte a țĕrei ilŭ vomŭ căuta, éră in câteva ținuturĭ se póte mĕsura prea bine cu Sasii ardelenĭ și cu așa numiții Șvabĭ din Bănatŭ. Restulŭ ni-lŭ spunŭ migrațiunile cu ḍecile de mii din Ungaria in America, eră din Transilvania necurmatele trecerĭ ale Maghiarilorŭ, cunoscuțĭ sub nume de Săcui, in România, unde in anii din urmă au inceputŭ sĕ se așeḍe nu numai in orașe, deră și pe la unele sate.

Este fórte grea acéstă deșteptare a poporului ca sĕ-șĭ cunóscă drepturile sale și sĕ scie a se folosi de ele, este și impreunată cu marĭ spese; déră până când nu se va întêmpla acésta, nu se pricepe cum sĕ ajungă partida nostră a-șĭ organisa clubŭrile in realitate, éră nu ca fecțiune. Diaristica nostră póte sĕ facă in acéstă direcțiune servițiu esențialŭ causei, însĕ numai sub condițiune décă ea va fi îmbrățișată și cetită de către suma totală a inteligenței românescĭ din Ungaria și Transilvania, ér acésta nu-șĭ va pregeta a se pune de aci inainte in contactŭ cu fruntașii locuitorilorŭ, fără a-i păsa de sbieretele ómenilorŭ vrășmașĭ declarațĭ și jurațĭ ai culturei poporului românescŭ.

După tóte acestea comitetulŭ depune mandatulŭ sĕu in mânile onor. conferințe. Vĕ rogă totodată, ca sĕ binevoițĭ a numi o comisiune specială pentru primirea actelorŭ, cercetarea rațiociniului, inventarea și luarea în semă a tipăriturilorŭ câte s'au făcutŭ cu spesele partidei nóstre, și așteptândŭ absolutoriu, se retrage mulțămindu-vĕ pentru pacienția, cu care ațĭ binevoitŭ a ne da ascultare.

Sibiiu, 7 Maiu 1888.

Comitetulŭ electoralŭ alŭ partidei naționale române.
G. Barițiu, președinte. *C. Brediceanu* membru refer.

Urmândŭ punctului 4 alŭ ordinei de ḍi, presidiulŭ provócă pre delegațĭ a'șĭ presenta credențiunalele spre a se preda comisiunei verificatore, ce are sĕ se alegă, de 5 membri. In acéstă comisiune se alegŭ prin aclamațiune d-nii: Ungureanu, Nichita, Simionașiu, Ios. Crișianu, Dr. Isacŭ.

Apoi se suspende ședința până işĭ va termina comisiunea lucrarea sa.

Redeșchiḍêndu-se ședința, raportorulŭ comisiunei verificatóre, d-lŭ adv. Crișianu, cetesce raportulŭ, prin care se propunŭ spre verificare delegații deja presențĭ din 69 cercurĭ electorale. — Dechiarându-se toțĭ de verificațĭ, se pune la ordinea ḍilei constituirea definitivă a biuroului. — Deputatulŭ Truța propune ca, considerândŭ momentuositatea agendelorŭ și demnitatea adunărei, sĕ nu se alegă numai 1 președinte și 2 notarĭ, ci 3 președințĭ și 4 notarĭ. Primindu-se acésta, același propunĕtorŭ propune și adunarea aclaméză pre d-nii: G Barițiu președinte I, V. Babeșiu președinte II, Dr. I. Rațiu președinte III, ér ca notarĭ pre d-nii Dr. Lucaciu, Dr. Oncu, Dr. Isacŭ și Dr. Mihu.

Conformŭ proiectului 8 din ordinea de ḍi se purcede la alegerea comisiunei de 30 pentru formularea proiectelorŭ de concluse asupra cestiunilorŭ electorale a ținutei ulterióre și a propunerilorŭ, care ar fi venitŭ din partea alegĕtorilorŭ prin delegații lorŭ. In acéstă comisiune se alegŭ, pre lângă cei 7 domnĭ din biurou, următorii 30 membrii: d-nii George Popŭ, Nic. Cristea, Iuliu Coroianu, Dr. Aur. Mureșianu, Coriolanŭ Brediceanu, Ioanŭ Slavicĭ, Dr. Corneliu Diaconovich, Emanuel Ungureanu, Ioanŭ Simionașiu, Dr. Nichita, Nic. Fekete Negruțiu, Ales. Micu, Patriciu Barbu, Simionŭ Căluțiu, Vas. Voina, Iacobŭ Macaveiu, Eug. Brote, Ios. Crișianŭ, Ioanŭ Papiu, Ioanŭ Ionașiu, Dan. Lica, Ales. Filipŭ, P. Truția, Lud. Csato, Andreiu Medanŭ, Ghiță Popŭ, Dr. G. Popa, Andreiu Gosma, Bas. Podóbă. Aug. Munteanu.

Primindŭ acéstă comisiune actele dela comitetŭ, va ave sĕ vină în ședința de mâne (Dumineca) la 10 óre cu operatele sale.

In fine se cetesce regulamentulŭ casei, carele ca și la cele 2 ocasiunĭ anteriore se primesce in întregulŭ sĕu.

Ședința apoi se ridică aprópe la 2 óre după amedĭ.

In decursulŭ ședințelorŭ s'au predatŭ la birou mai multe telegrame, carĭ însĕ din lipsa de timpŭ nu s'au cetitŭ astăḍĭ.

Atitudinea politică a Franciei.

Cu ocasiunea deschiderei esposițiunei maritime din Havre la 8 Maiu n., ministrulŭ președinte francesŭ Goblet a rostitŭ unŭ discursŭ, în care a făcutŭ amintire și de atitudinea politică a Franciei.

„Dorința Franciei, ḍice elŭ, este d'a trăi în buna ințelegere cu celelalte țĕrĭ și d'a-șĭ desvolta mărirea ei industrială și comercială în pace. Poporulŭ, pe care-lŭ ocupă astfelŭ de grijĭ, nu póte fi espusŭ bănuelei, că nutresce planurĭ agresive.“

La banchetŭ érășĭ rostĭ Goblet o vorbire, în care ḍise între altele:

„Timpulŭ încercărilorŭ póte că n'a trecutŭ încă, dér că décă acestea vorŭ veni, nu noi le vomŭ provoca. Francia voesce pace; suntemŭ însĕ firmŭ hotărîțĭ a nu-i sacrifica nicĭ drepturile nóstre, nicĭ onórea nóstră. Departe de a amenința pe vre-unŭ poporŭ, Francia e gata a primi tóte simpatiile cu bucuriă și cu reciprocitate. Nu mai puținŭ însĕ ar fi Francia gata, décă nevoiă ar fi, sĕ întêmpine cu fruntea susŭ atacurile nedrepte. Acéstă atitudine singură corĕspunde demnității unei națiunĭ marĭ.“

Dela curtea sêrbéscă.

In timpulŭ din urmă s'a vorbitŭ multŭ despre o apropiată schimbare a politicei esteriore sêrbescĭ, despre neînțelegerĭ în familia regală, ba s'a amintitŭ chiar de posibilitatea unui divorțŭ între regele și regina Serbiei.

Privitorŭ la neînțelegerile ivite în familia regală carĭ stau in legătură cu sgomotele ce se mențínŭ încă despre o apropiată schimbare a politicei esterne, corespondentulŭ din Belgradŭ alŭ lui „Pester Lloyd“ dă următórele amĕrunte:

„Intrigile diplomatice au găsitŭ aci unŭ pămêntŭ primitorŭ. Următórea împărtășire, deplinŭ demnă de credință și din celŭ mai escelentŭ isvorŭ, despre unele evenimente intime din timpulŭ celŭ mai recentŭ, esplică unele schimbărĭ neașteptate și întêmplărĭ surprinḍĕtóre,

Representantulŭ unuia din statele mai micĭ în Serbia are, pe lângă plăcutulŭ sĕu postŭ, și o soțiă fórte frumósă. Regele Milanŭ — care de altfelŭ și elŭ are o soțiă de totŭ frumósă — dete frumósei soții a ambasadorului micĭ atențiunĭ. Ambasadorulŭ rusŭ Persiani și șefulŭ partidei serbescĭ rusofile Risticĭ hotărîră sĕ esploateze aceste nevinovate dovedĭ de politeță ale regelui Milan către frumósa damă pentru scopurile lorŭ politice. La 15 Aprilie n. Risticĭ avŭ o audiență la regina Natalia și se pare că i-a șoptitŭ ceva, căcĭ numai așa se póte esplica, că în ḑiua de Pascĭ, la palatŭ, regina Natalia nu numai că a ignoratŭ în modŭ bătătorŭ la ochĭ pe respectiva damă, ci și-a întorsŭ chiarŭ capulŭ, când aceea trecu pe lângă ea. In acea ḑi întréga lume diplomatică și oficiósă din Belgradŭ nu vorbea decâtŭ de acestŭ evenimentŭ, căruia iĭ urmă în palatŭ o a doua scenă plină de iritațiune și după care regina Natalia declară categoricŭ, că va pleca împreună cu prințulŭ de corónă pentru mai mult timp la Crimea orĭ în Caucas. Regele Milanŭ, care în fața situațiunei politice nu putea fi învoitŭ cu acestŭ planŭ, rugà a doua ḑi de Pascĭ pe d-nii Persiani și Risticĭ — ceea ce face a se crede că suntŭ întemeiate sgomotele despre influința ce ar eser cita-o aceștia asupra reginei — sĕ intervină ca mijlocitorĭ în acéstă afacere și sĕ înduplece pe regina a renunța la intențiunea sa. Cum și-au împlinitŭ cei doi diplomațĭ misiunea lorŭ, nu se scie; dér faptŭ este, că la recepțiunea din ḑiua următóre regina Natalia a distinsŭ pe soția ambasadorului cu o salutare totŭ așa de grațiósă, cum obicĭnuia a o face mai nainte. La călĕtoriă însĕ n'a renunțatŭ regina."

O telegramă din Belgradŭ impărtășesce, că regina va pleca în ḑilele acestea la Crimea singură, fără moștenitorulŭ tronului. Foile rusescĭ se bucură de acésta, mai alesŭ „Nowosti", fiindcă „regina Natalia, ale căreĭ simpatii pentru adevĕrata ei patriă Rusia, pentru apĕrătorulŭ independenței tuturorŭ popórelorŭ slave, suntŭ cunoscute, preferă a inspira aerŭ rusescŭ pe admirabilulŭ țĕrmŭ alŭ mării in Crimea orĭ între munții caucasicĭ."

Se ḑice că d-nii Persiani și Risticĭ arŭ fi sfătuitŭ pe regina, ca sĕ nu renunțe la călĕtoria sa, cu scopŭ ca sĕ o facă a ceda orĭ, mai târḑiu, a se reîntórce din Rusia numai când politica esternă a Serbiei va lua o schimbare favorabilă combinațiunilorŭ politice ale acestorĭ doi diplomațĭ.

SCIRILE ḐILEI.

In telegrama ce amŭ primit'o erĭ séra din Sibiiu, despre conclusele conferinței, s'a strecuratŭ o regretabilă eróre. In comitetulŭ esecutivŭ e alesŭ și d-lŭ Dr. *Rațiu*, ceea ce în graba d'a se tipări telegrama s'a trecutŭ cu vederea. De asemenea s'a strĕcuratŭ o eróre de tiparŭ în Nr. de ierĭ la raportulŭ comitetului electoralŭ permanentŭ, pag. 2, șirŭ 25 de josŭ în susŭ de pe colóna 1, unde este a se ceti: fiăcare în *posițiunea lorŭ*, în locŭ de: opozițiunea lorŭ etc., ér la șirulŭ 28 de josŭ de pe colóna 2 este a se ceti: După așteptare de *cincĭ lunĭ*, în locŭ de: cincĭ bisericĭ etc.

—x—

Maiestatea sa monarchulŭ a dăruitŭ din cutia sa privată 1000 fl. pentru a se ajutora nenorociții din Ciugudŭ, carĭ la 1 Maiu au fostŭ bântuițĭ de incendiu.

—x—

Duminecă séra s'a serbatŭ în Sibiiu printr'unŭ banchetŭ *jubileulŭ* de 50 de anĭ ca publicistŭ alŭ d-lui *G. Barițŭ*. Cu acestŭ ocasiune i s'a datŭ jubilantelui prin d-lŭ Dr. Lucaciu unŭ albumŭ cu o adresă și cu subscrierĭ, o pénă de aurŭ din partea femeilorŭ române din Pesta și unŭ libelŭ cu suma de 2400 fl., în scopŭ d'a-șĭ publica d-lŭ Barițŭ memoriele și lucrările sale istorice.

—x—

Lui „Kolozsvar" i se telegrafiéză din Pesta, cu data 7 Maiu, că alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ *Răcașului* arŭ fi protestatŭ contra participărei la conferența națională electorală din Sibiiu, deórece ei arŭ sta pe basa programului din Budapesta, adecă a rĕposatului »Viitorŭ", și s'ar ține de partida liberală, adecă maghiarónă. — Asta de sigurŭ și-a scos'o »Kolozsvar" din mânecă și așteptămŭ ca „Luminătorulŭ" sĕ'i dea meritata desmințire.

—x—

In *Toplița română* a eruptŭ Vinerea trecută unŭ focŭ vehementŭ, care prefăcu în cenușă o parte însemnată a satului. Totŭ în acea ḑi s'a pusŭ focŭ casei lui Vasiliu Crișianŭ din *Luna săséscă,* care fù prefăcută în cenușă împreună cu alte douĕ case și câteva clădirĭ economice. In 4 Aprilie au arsŭ în comuna curatŭ românéscă *Mărgău* de lângă Huedinŭ 90 case împreună cu tóte clădirile economice. In comuna *Curticĭ* de lângă Aradŭ au arsŭ în 8 Maiu 150 case împreună cu tóte clădirile economice din jurulŭ lorŭ.

—x—

Maiestatea Sa monarchulŭ, la propunerea ministrului ungurescŭ de culte și instrucțiune, a aprobatŭ următórele numirĭ făcute în capitululŭ diecesanŭ gr. cat. din *Gherla*: canoniculŭ custode Stefanŭ *Bilțiu* fù numitŭ canonicŭ lectorŭ: canoniculŭ scolasticŭ Michailŭ *Șerbanŭ*, canonicŭ custode; canoniculŭ cancelarŭ Demetriu *Coroianŭ*, canonicŭ scolasticŭ; canoniculŭ prebendatŭ Vasiliu *Popŭ*, canonicŭ cancelarŭ; profesorulŭ seminarialŭ Eusebiu *Chertița*, canonicŭ prebendatŭ.

—x—

In 26 Aprilie st. v. *Rîșnovenii* au făcutŭ o primire frumósă nou alesului lorŭ preotŭ *Ioanŭ Hamsea*, care sosi în ḑiua aceea din Sibiiu, ca sĕ-șĭ ocupe postulŭ sĕu de preotŭ. Tĕnĕrulŭ preotŭ a fostŭ întîmpinatŭ am la unŭ milŭ depărtare de Rĕșnovŭ de unŭ banderiu de 100 de călărețĭ sub conducerea lui G. Proca jun., și mai multe cărușe. In momentulŭ întîlnirei d-lŭ invĕțătorŭ N. Ilie ținŭ o vorbire de bineventare, la care tĕnĕrulŭ preotŭ mulțămì pentru primirea, ce i se face, apoi încunjurându-i trăsura 10 tinerĭ în costumŭ naționalŭ, purceseră toțĭ la casa parochială. Aicĭ poporulŭ adunatŭ ilŭ salută cu strigăte de „sĕ trăiéscă," ér preotulŭ le mulțămì din nou pentru primirea căldurósă și le promise, că va lucra tótă viéța sa pentru binele și fericirea credincioșilorŭ sĕi. — Tĕnĕrulŭ preotŭ a absolvatŭ și drepturile la universitatea din Pesta și Viena.

—x—

Funcționarulŭ de cale ferată Bela Bay și soția sa au intentatŭ lui *„Pesti Hirlap" procesŭ de pressă* pentru vătămare de onore. Numita fóiă scrisese, într'o comunicare, că Bala Bay nu se trage dintr'o familiă nobilă, ci că mai nainte s'a numitŭ Berele Benjamin. De asemenea advocatulŭ și deputatulŭ dietalŭ Dr. Moriz Horvath a intentatŭ procesŭ de pressă lui »Függetlenség«, care a ḑisŭ că Dr. Horvath e de o moralitate destrĕmată, jocă ferbĕl și amestecă cărțile după interesulŭ sĕu.

—x—

Ministrulŭ de instrucțiune ungurescŭ a trimisŭ inspectorilorŭ scolarĭ o ordinațiune, prin care se face cunoscutŭ, că cărțile de invĕțămĕntŭ ce se întrebuințéză adĭ în scólele elementare, poporale, civile și comerciale superióre se mai potŭ folosi până la o altă disposițiune, deórece până acum cărțile înaintate spre a fi judecate, din causa marei lorŭ mulțimĭ, nu s'au putută resolva.

—x—

Acelașĭ ministru a luatŭ o *nouă mĕsură asiatică*, oprindu folosirea următórelorŭ charte și cărțĭ: 1. *Noțiunĭ de Istoria Românilorŭ*" de M. C. *Florentin* în Bucurescĭ; 2) *„Mapa Europei"* de C. N. *Rĕmniceanu* și edată de George Ioanidŭ, librarŭ în Bucurescĭ; 3) *Bilder aus der serbischen Geschichte*" (Panciova 1885); 4) *„Die Erde, auf der wir leben"* (Belgradŭ 1886).

—x—

Ministrulŭ Trefort a mai „pricopsitŭ« pe preoții gr. or. de pe lângă Turda, Constantinŭ *Micu* cu 80 fl., Grigore *Roman* și Avramŭ *Popovicĭ* cu câte 50 fl. —„Frumóse esemple de înfrĕnare și abnegațiune!"

—x—

Esamenulŭ de calificațiune în limba maghiară pentru invĕțătorii românĭ și sașĭ, carĭ voescŭ a'șĭ procura atestate de calificațiune în limba ungurésca, se ține la 30 Iuniu n. a. c. în preparandia de statŭ din Clușiu. Taxa de esaminare e 5 fl., ér pentru atestatŭ 1 fl., și se plătescŭ înainte la anunțare. Cei ce voescŭ a se anunța sĕ presinte până la 7 Iunie n. petițiunea timbrată, atestatulŭ de botezŭ, de calificațiune și de serviciu inspectoratelorŭ scolare respective, de unde se trimitŭ direcțiunei preparandiei.

—x—

In adunarea principală estraordinară a bisericei ev. reform., ce s'a ținutŭ în ḑilele trecute în *Clușiu*, s'au presentatŭ nu mai puținŭ ca 130 procese de despărțenià.

—x—

Deunăḑile cu ocasiunea săpărei fundamentului pentru palatulŭ forestierŭ pe piéța Trencin din *Clușiu*, s'au descoperitŭ *trei morminte strĕvechĭ*. Cosciugurile constau din lespedĭ de pétră, care mai nainte serviseră ca morminte romane și probabilŭ că au fostŭ făcute în timpulŭ migrațiunei popórelorŭ. Pe unulŭ din aceste morminte zăcea o pétră mormĕntală romană, înaltă de 2 metri și lată de 58 centimetri, pe a cărei părțĭ superióre se vĕdŭ într'o adâncime în drépta și în stânga busturile în reliefŭ: alŭ unei femei și alŭ unui bărbatŭ, dedesubtŭ se află inscripțiunea ce arată pétra mormentală ca fiindŭ a unei fecióre romane, care a muritŭ în etate de 17 anĭ.

—x—

Unŭ cerculară alŭ episcopului din Raab declară, că preoții dela țéră numai atuncĭ potŭ primi unŭ mandatŭ de deputatŭ, *décă renunță la oficiile lorŭ preoțescĭ*.

—x—

Agricultorĭ vechĭ și esperțĭ suntŭ îngrijațĭ, că în véra acésta vorŭ fi *căldurĭ neobicĭnuitŭ de marĭ*, fiindŭ că bróscele, de mai multŭ ca 30 de anĭ, au începutŭ de astădatā a ocăcăi abia după Sf. George.

—x—

Doi călugărĭ armenĭ din Asia mică însoțițĭ de unu interpretŭ veniră acum câteva lunĭ în Ungaria și primiră dela ministrulŭ de interne concesiune sĕ colecteze banĭ pentru mănăstirea lorŭ. In Cașovia însĕ fură arestațĭ călugării, ca unii carĭ arŭ inspira îngrijirĭ și adușĭ sub escortă la Peșta, unde suntŭ și adĭ arestațĭ la poliție. Se așteptă din Cașovia actele polițienescĭ în acéstă afacere. — Ce îngrijirĭ vorŭ fi mai inspiratŭ „patrioților" și acești călugărĭ din Asia mică?"

—x—

Teatru ungurescŭ. Astă séră se va juca, în hala festivă din Gróverŭ, marea operetă în 4 acte *„Bűvös Vadász."*

Mișcarea electorală a Sêrbilorŭ.

Duminecă în 8 Maiu n. partida națională sêrbéscă a lui Jasa Tomity și-a ținutŭ în Neoplanta conferența sa, la care au luatŭ parte vr'o 600 de persóne, jumătate din Neoplanta, jumătate din împrejurime. Președinte fù alesŭ mediculŭ comunalŭ Krista Mihajlovicĭ din Becea vechiă, pe care Ungurii îlŭ facŭ „socialŭ-democratŭ", ér vicepreședinte comerciantulŭ Popovicĭ din Neoplanta. Singurulŭ vorbitorŭ a fostŭ Tomity. Etă, după „Pester Lloyd", resoluțiunea ce s'a primitŭ de conferență:

Menținerea programului din Becĭcherecŭ, separarea Bosniei din sfera puterei nóstre și conducerea politicei nóstre esterne în spiritŭ slavŭ. Mai departe nu se primesce învoiéla cu nicĭ unŭ partidŭ ungurescŭ din țéră, ci se dă votulŭ numai pentru candidațĭ sêrbĭ orĭ românĭ.

Adunarea a decursŭ în ordine.

Ardealulŭ.

Sub acestŭ titlu a scrisŭ unŭ conte ungurescŭ unŭ șirŭ de articulĭ în „Kolozsvar". Intr'unulŭ din ei se ocupă și de Românĭ. Décă publicămŭ în esență descântecŭlŭ contelui privitorŭ la Românĭ, o facemŭ ca sĕ putemŭ reproduce observările, ce le face fóia germană din locŭ „Kronstädter Zeitung". Etă cam ce ḑice contele ardeleanŭ:

Acestia (Românii) suntŭ vĕrițĭ între Slavĭ și Maghiarĭ, și Austria, Ungaria și Germania suntŭ nu numai aliații lorŭ naturalĭ, ci aceste state garantéză așa ḑicĕnd esistența lorŭ. Din ficțiunea, că ei suntŭ locuitorĭ străvechĭ ai Ardélului, Românii deducŭ drepturĭ politice neintemeiate, ba chiarŭ private. Nimenea nu-i póte impedeca a'șĭ dobêndi o posițiune, care sĕ impună respectŭ și sĕ tragă în cumpĕnă, dér înăuntrulŭ statului modernŭ nu potŭ pretinde o posițiune deosebită. Economia lorŭ degrăpășune, rĕmasă îndĕrĕtŭ, impedecă o desvoltare progresivă a agriculturei.

Décă Ungaria ar înceta odată ca statŭ, atuncĭ mormĕntulŭ națiunei maghiare ar fi totodată mormĕntulŭ Românilorŭ din țĕrile ungare. Căcĭ în timpŭ ce Românii suntŭ încungiurațĭ de Slavĭ pretutindenea, unde nu se atingŭ cu Maghiarii, în Rusia esistă vederea, că de Slavĭ se țînŭ tóte popórele, care aparținŭ credinței grecescĭ, și de aceea au sĕ fiă unite cu Rusia. Acéstă ar cruța naționalitatea Românilorŭ totŭ așa de puținŭ, ca și pe a Maghiarilorŭ. Românii au decĭ interese comune de esistență cu Maghiarii.

Deórece unele naționalitățĭ ale Ungariei aparținŭ astorfelŭ de familii de popóre, care forméză în afară de Ungaria la granițele ei state independente, e neapĕratŭ necesarŭ a avé aci (în Ardealŭ) o administrațiune dréptă, cu îngrijire și îndestulitóre pretențiunilorŭ de adĭ și a promova în modulŭ celŭ mai activŭ interesele economice ale poporului, ceea ce până acum nu este și nu se face în Ardealŭ.

Raportulŭ nostru cu România mai alesŭ trebue sĕ fiă, departe de orĭce slăbiciune și cedare, cu considerațiune, amicalŭ și prevenitorŭ, așa ca și România sĕ-'șĭ pótă pune în noi cea mai deplină încredere. Postulŭ de ambasadorŭ în Bucurescĭ și este de aceea de cea mai mare importanță. Tendințe de espansiune n'avemŭ.

La acestŭ vechiu descântecŭ ungurescŭ observă „Kronstädter Zeitung" în articululŭ sĕu de fondŭ din Nr. 97:

Asta'i simburele celorŭ ḑise de autorŭ asupra Românilorŭ. E cam puținelŭ, abia ți atinge în trécĕtŭ. Și totușĭ Românismulŭ este pentru Ardealŭ de o însemnătate cu totulŭ estraordinară. Spre a pune în lumină clară stările și perspectivele în Ardealŭ, după părerea nóstră ar fi trebuitŭ sĕ fiă impărtășitŭ Românismulŭ din Ardealŭ de o mai amĕrunțită apreciare. Ți face impresiunea, ca și cum autorulŭ n'ar avé la stomacŭ cestiunea română, ci ar fi voitŭ sĕ'i fugă din cale. Asta însĕ e o greșélă, décă vrea sĕ clarifice și sĕ amelioreze stările ardelene.

Dér întru câtŭ autorulŭ se ocupă cu acéstă cestiune, e după a nóstră părere în órecare rătăcire. Deja carac-

teristica Românilorŭ nu ni se pare corectă. Autorulŭ îi numesce „unŭ poporŭ nespusŭ de talentatŭ, dér şi nespusŭ de înapoiatŭ, care totuşi progreséză mereu şi vĕḑĕndŭ cu ochii«. Asta nu pré e nimeritŭ. Talentulŭ nu e tocmai o însuşire distinsă a Românilorŭ (Aci observămŭ că autorulŭ acestorŭ rĕndurĭ din „K. Z.“ nu pré cunósce bine însuşirile poporului românŭ, căruia tocmai talentulŭ nu'i lipsesce; unŭ poporŭ netalentatŭ, orĭ câtă silinţă şi zelŭ ar avé, nu póte progresa cu aşa paşĭ uriaşĭ, într'unŭ timpŭ atâtŭ de scurtŭ. — Red. »Gaz«). dér în schimbŭ e din abundanţă înlocuitŭ printr'o zelósă nisuinţă după progresŭ culturalŭ. Acésta o va afirma oricine, care a avutŭ ocasiune a observa şcolarĭ românĭ în şcólă. Cum că poporulŭ românŭ progreséză mereu şi vĕḑĕndŭ cu ochii, asta'i pre puţinŭ ḑisŭ. Progresulŭ e tocmai uimitorŭ şi vrednicŭ de admiratŭ. Abia ar putea privi îndĕrĕtŭ unŭ poporŭ din lume la unŭ progresŭ atâtŭ de uriaşŭ în desvoltarea culturală, ca Românii în periodulŭ dela 1848 până aḑi.

Nicĭ aceea nu putemŭ admite, că Românii arŭ nisui la o posiţiune deosebită. Ceea ce nisuescŭ Românii, este tocmai contrarulŭ, egala îndreptăţire naţională, anume de limbă. Asta nu e nicidecum o posiţiune deosebită. Autorulŭ nicĭ nu dă măcarŭ a se 'nţelege, că ce 'şĭ înfăţişéză elŭ sub o astfelŭ de posiţiune deosebită.

O conclusiune cu totulŭ falsă ni se pare a fi şi aceea, când autorulŭ admite că peirea naţiunei maghiare ar atrage după sine şi peirea Românilorŭ din ţĕrile ungare. Mai ânteiu nicidecum nu este numai o cucerire prin Rusia, care — precum admite autorulŭ — ar pute fi singura causa a peirei naţiunei maghiare. Se potŭ cugeta şi alte rĕsturnărĭ, care ar pute ave unŭ astfelŭ de resultatŭ. O rusificare a tuturorŭ raselorŭ de popore, ce locuescŭ acum în Ungaria, peste totŭ abia e de temutŭ. Mai puţinŭ decâtŭ oricare au sĕ se temă de aşa ceva Românii. Unŭ poporŭ compactŭ, împĕnatŭ numai in colea de alte rase de popore, în numĕrŭ de 10 milióne ca Românii, în ḑiua de aḑi nu se lasă aşa uşorŭ a se desnaţionalisa.

De aceea şi e lucru îndoiosŭ, că Maghiarii şi Românii au interese comune de esistenţă. Nendoiosŭ e din contră, că tóte naţionalităţile ce locuescŭ într'unŭ statŭ oau o mulţime întrégă de interese egale de vieţă. Dér acestea nu se dobĕndescŭ prin aceea, că o naţionalitate caută sĕ apese pe cealaltă, ci prin aceea, că tóte interesele comune se promovéză cu puterĭ comune, pe când singuraticelorŭ naţionalităţĭ li se lasă în séma lorŭ a'şĭ apĕra propriele lorŭ interese de cultură după propriele lorŭ puterĭ. Dér pentru acésta nu e de ajunsŭ o administraţiune dreptă, cu îngrijire şi îndestulitóre pretenţiunilorŭ de aḑĭ, cum opinéză autorulŭ, ci numai unŭ sistemŭ de guvernare, care satisface principiului arĕtatŭ mai susŭ.

Guvernulŭ însĕ e fórte departe de aceea. Din contră elŭ face aşa, ca şi cum şĭ-ar fi pusŭ în capŭ sĕ 'şĭ créscă în Românĭ pe cei mai înverşunaţĭ inimicĭ. Sub mania de maghiarisare au sĕ sufere Românii tocmai aşa ca celelalte naţionalităţĭ nemaghiare ale Ungariei, ba adeseorĭ în mĕsură şi mai mare. In unele părţĭ ale ţĕrii suntŭ tractaţĭ tocmai ca heloţii, nu ca cetăţenĭ egalŭ îndreptăţiţĭ ai ţĕrei. Renunţarea la mania de maghiarisare este singurulŭ mijlocŭ, d'a face pe Românĭ érăşĭ cetăţenĭ mulţămiţĭ ai ţĕrei.

Invitare. — P. T. Domnilorŭ acţionarĭ ai institutului de creditŭ şi economii „Arieşana“ din Turda.

Avemŭ onóre a vĕ aduce la cunoscinţă, că în adunarea generală constituantă ţinută la 23 l. c., desbătêndu-se şi primindu-se statutele institutului nostru de creditŭ şi economii, acesta s'a dechiaratŭ constituitŭ.

Dreptŭ aceea, ca sĕ putemŭ corĕspunde §-lui 159 din legea comercială şi ca institutulŭ sĕ-şĭ pótă începe câtŭ mai curĕndŭ activitatea, cu provocare la § 9 alŭ statutelorŭ, venimŭ a vĕ invita cu totŭ respectulŭ, ca sĕ binevoiţĭ a trimite câtŭ mai curĕndŭ, dér până în 24 Maiu st. n. a. c. nesmintitŭ, vĕrsămĕntulŭ alŭ doilea de 20% de acţiune subscrise de d-v. — la primirea căruia vi se va şi trimite îndată titlulŭ provisoriu, prin care se vorŭ chita tote plătirile deja făcute.

Direcţiunea institutului de creditŭ şi economii *Arieşana*.
D. St. Şuluţiu,
directorŭ esecutivŭ.

Ultime scirĭ.

Athena, 7 Maiu. — Guvernulŭ s'a înţelesŭ cu guvernulŭ României pentru a lăsa sĕ subsiste convenţiunea comercială expirată, până la încheiarea unui nou tratatŭ.

Scutari d'Albania, 7 Maiu. — Unŭ batalionŭ de soldaţĭ turcescĭ a fostŭ atacatŭ ḑilele acestea, în marşulŭ sĕu, de către Miridiţĭ. Lupta a fostŭ însĕ neînsemnată: perderile trupelorŭ suntŭ de doi morţĭ şi câţiva răniţĭ.

Berlinŭ, 7 Maiu. — Ḑiarele din Berlinŭ vĕdŭ în oprirea de a se represinta opera lui Wagner „Lohengrin“ la Parisŭ, o umilire morală pentru cabinetulŭ francesŭ. „Gazeta Naţională“ ḑice în acéstă privinţă că trebue se se véḑă în acéstă interḑicere unŭ semnŭ de slăbiciune din partea guvernului francesŭ şi că nicĭ o putere n'ar putea sĕ se gândéscă sĕ contracteze vr'o alianţă cu unŭ statŭ, ale cărui cercurĭ dirigente se supunŭ jugului ce le impune populaţia. „Gazetei de Voss“ îi e témă ca populaţia sĕ nu se créḑă încuragiată sĕ continue demonstraţiile contra Germaniei.

Viena, 8 Maiu. — Generalulŭ Kaulbars a plecatŭ erĭ la Petersburg după o şedere de 5 ḑile aicĭ. In acestŭ timpŭ elŭ a avutŭ dese întrevederĭ cu generalulŭ Werder.

Viena, 8 Maiu. — Contele Andrassy a sositŭ aicĭ Sâmbătă şi s'a dusŭ imediatŭ la contele Kalnoky. Se ḑice că călĕtoria contelui Andrassy a fostŭ determinată de revelaţiunile făcute de „Gazeta Germaniei de Nord“ şi că a cerutŭ o audienţă împĕratului spre a solicita dela Majestatea Sa documentele oficiale în acéstă cestiune. Contele Tisza, preşedintele consiliului ungarŭ, trebue sĕ soséscă aicĭ Mercurĭ.

Viena, 8 Maiu. — In cercurile politice se crede că principele de Bismarck are intenţiunea de a trage pe Austria într'o acţiune politică antirusă, cu scopulŭ de a paralisa politica de libertate de acţiune a Rusiei, care împedică realisarea planurilorŭ Germaniei.

Berlinŭ, 8 Maiu. — Camera deputaţilorŭ a primitŭ legea prin care se împartŭ mai multe departamente ale Prusiei apusane precum şi ale provincii Posen cu scopulŭ de a paralisa agitaţiunile poloneze, carĭ tindŭ la restabilirea unui regatŭ Polonŭ.

Belgradŭ, 8 Maiu. — Regina Serbiei va pleca, însoţită de principele moştenitorŭ, la 12 Maiu directŭ pe Dunăre-Turnu-Severinŭ; în séra acelei ḑile va sosi în Bucuresci unde se ve opri două ḑile, după aceea va merge la Iaşĭ unde va sta o ḑi, după care se va duce la Odesa unde se va opri trei ḑile, şi apoi va pleca la Jalta în Crimeea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 10 Maiu. — Regele a primitŭ la améḑĭ pe contele Andrassy în audienţă.

BELGRADŬ, 10 Maiu. — Regina plécă la 12 Maiu cu prinţulŭ de corónă în Crimea, unde va sta şése sĕptĕmânĭ.

BUCURESCI, 10 Maiu. — Regele s'a întorsŭ aseră din Iaşĭ.

SIBIIU, 10 Maiu. — Conferinţa Românilorŭ a acceptatŭ en bloc şi fără desbatere resoluţiunea*) presentată de Babeşŭ. In înţelesulŭ acesteia: programulŭ din anii 1881 şi 1884 se menţine neschimbatŭ, dér se lărgesce într'acolo, că Românii vorŭ lupta nu numai contra tendinţei de maghiarisare intenţionate de puterea statului, ci din orícare parte, pentru Ardealŭ se esprimă absolută pasivitate, pentru cercurile electorale bănăţene şi ungurene de asemenea se esprimă pasivitate, cu escepţiune de acele cercurĭ, unde interese naţionale cerŭ sĕ se pună candidaţĭ naţionalĭ, care escepţiune trebue sĕ o permită comitetulŭ centralŭ în înţelegere cu respectivele cercurĭ; presentarea unui memorandŭ, care sĕ întemeieze acéstă atitudine, la treptele Tronului printr'o deputaţiune. S'a alesŭ comitetulŭ centralŭ de 11 membri şi apoi se încheiă conferinţa cu strigăte de „sĕ trăiască“ la adresa Maiestăţii Sale şi a membrilorŭ dinastiei.

*) Amŭ publicat'o deja în suplimentulŭ Nrului de erĭ alŭ fóiei nóstre, în tótă întregimea ei.—Red.

DIVERSE.

Hoţia la spovedanie. — Se scrie din Lyonŭ ḑiarului »L'Indépendance Belge«: O femeiă tĕnĕră şi frumósă se totŭ presinta de câte-va ḑile pe la confesionalele diferitelorŭ biserici ale oraşului, şi după ce îngenunchia cu multă evlavie, işĭ mărturisea pĕcatele până în cele mai micĭ amĕnunte. Spovedania se termina însĕ mai totdeuna cam în termenii următorĭ, întrerupţĭ de suspinurĭ: „Suntŭ fiica d-lui Ch. de L., dela Lons-le Saunier; »m'am părăsitŭ familia ca sĕ urmezŭ unŭ seducĕtorŭ »care m'a abandonatŭ la Lyonŭ fără nicĭ unŭ mijlocŭ »de existenţă Fi-veţĭ, părinte sfinte, atâtŭ de bunŭ de »a adăoga, pe lângă absoluţia ce vĕ cerŭ în genunchĭ »şi cu lacrĕmile în ochĭ, o mică sumă, care sĕ-mĭ permită »a mĕ întorce la familia mea?“ Confesorii, muiaţĭ până la lacrime de nenorocirile penitentei, îi dedeau care câte 5, cere câte 20, care câte 30 francĭ. Ba unulŭ dintre sfinţii părinţĭ a mersŭ până la 70 francĭ. Dintre toţĭ, s'a găsitŭ însĕ unulŭ, care a scrisŭ d-lui Ch. de L... la Lons-le Saunier spre a se informa, décă pocăita s'a întorsŭ la staululŭ părintescŭ, la care d. Ch. de L... se grăbi a rĕspunde că trebue sĕ fi fostŭ victima unei înşelătorii din partea vre-unei aventurierŭ. Bietulŭ popă, amărîtŭ la sufletŭ, depune o plângere la parchetŭ, de unde nu întârḑiară a da de urma adevĕrului şi a hoţiei. Ea se numesce Francisca Ioanŭ, divorţată de soţulŭ sĕu, trăindŭ acuma cum póte. Interogată, vĕduviţa recunósce că a primitŭ banĭ dela confesorĭ, cu simpla diferenţă că a primitŭ „pentru altŭ motivŭ ér nu pentru celŭ pretinsŭ de către sfinţii părinţĭ.“ Tablou!

***

Decretulŭ împĕratului chinezŭ, tinĕrului Kuang-su, prin care a făcutŭ cunoscutŭ poporului că ia în mână frînele guvernării, sună astfelŭ: Prin voinţa cerului m'am urcatŭ pe tronŭ acum 13 anĭ şi de atuncĭ împĕrătésa regentă, avĕndŭ în vedere etatea mea, s'a învoitŭ a dirige afacerile importante ale statului, aşa că m'am putut consacra studielorŭ. Mai bine de ḑece anĭ împĕrătesa neobosită a alesŭ bărbaţii înţelepţĭ în serviciulŭ statului şi pe cei incapabilĭ i-a înlăturatŭ. Totŭ ce a făcutŭ a fostŭ pentru binele poporului şi tótă naţiunea a fostŭ în pace. Nicĭodată istoria n'a relatatŭ despre o administraţiă mai strălucită decâtŭ a fostŭ a Maj. Sale; poporulŭ şi miniştri statului o sciu acésta. Acum împĕrătesa a dispusŭ, că, deórece educaţia mea s'a terminatŭ, sĕ apucŭ în persónă frînele guvernului. Când am aflatŭ de acéstă disposiţiă, m'a cuprinsŭ unŭ tremurŭ, ca şi cum mĕ aflam departe de Oceanulŭ fără malŭ. Dér Maj. Sa. binevoiesce a'mĭ da pentru câţiva anĭ încă sfaturile sale cu privire la afacerile mai importante. Astfelŭ ascultândŭ ordinele împĕrătesei, am adresatŭ o petiţiă cerului, pămĕntului şi străbunilorŭ mei, spre a le face cunoscutŭ, că în propria mea persónă voiu lua în mână domnia în ḑiua a 15-a a primei lunĭ din anulŭ alŭ 13-a alŭ urcării mele pe tronŭ. Condusŭ de sfaturile Maj. Sale voiu consacra solicitudinea mea orĭ-cărei afacerĭ. Prinţii şi demnitarii vorŭ trebui sĕ fiă loialĭ şi se vorŭ sili a mĕ informa despre trebuinţele poporului. Domnia imperiului mi s'a transmisŭ mie singurŭ de către cerŭ şi străbunii mei şi considerŭ ca a mea fericirea poporului meu, a demnitarilorŭ şi funcţionarilorŭ mei. Apoi decretulŭ aduce la cunoscinţă o serie favorurĭ şi ceremonii. Se dă şi ordinulŭ de a se restaura templele ḑeilorŭ marĭ şi ai munţilorŭ, de a mânţine cultulŭ funebru la mormintele împĕraţilorŭ şi în templulŭ lui Confuţive; se dispune o amnestiă, liberarea dela serviciu a soldaţilorŭ în etate de 70 anĭ, etc.

***

Bigotismŭ criminalŭ. In ḑiua de 19 curentŭ nisce locuitorĭ din comuna Gârbovăţŭ, jud. Mehedinţĭ, denunţară subprefectului M. de josŭ Dumbrava, că la Ionŭ Bală Horcă din aceea comună s'ar afla unŭ cazanŭ de furatŭ. Ajutorulŭ sub-prefectului, făcĕndŭ perchisiţiă numitului, găsesce în locŭ de casanŭ: palma unei mânĭ de copilŭ uscată; o şapcă, doĕ lumânărĭ micĭ de ceră, şi un cornŭ de vită mare plinŭ cu prafŭ de puşcă. Cercetândŭ ajutorulŭ, i s'a declaratŭ că cu aceste lucrurĭ s'a servitŭ numitulŭ Horcă, care este depusŭ în prevenţiă, la tâlhăriile ce făcea. Se ḑice că elŭ întrebuinţa acele obiecte în modulŭ următorŭ: punea şapca pe capŭ, cu lumînările stinse în mână, cu cornulŭ de prafŭ la brâu şi cu palma uscată în sinŭ, acolea casa aceluia pe care voia se'lŭ prădeze. Acele lucrurĭ s'au ridicat şi naintatŭ onor. parchetului. In locŭ de bigotismŭ este o crimă fiindŭ o mână de copilŭ. Se nasce întrebarea: de unde are acelŭ criminalŭ mâna de copilŭ?? Desgropat'a vre-unŭ copilŭ mortŭ şi 'i a tăiatŭ mâna? Omorât'a în momentulŭ nascerei şi în urmă l'a îngropatŭ? Acelŭ individŭ este criminalŭ că a comisŭ tâlharii: este şi omucidŭ?

Ce înghite Parisulŭ? — Buletinulŭ municipalŭ din Parisŭ spune că acestŭ oraşŭ a consumatŭ, în anulŭ 1886, 12 milione Kilograme peşte, 303,864 boi, 188,595 viţei, 1,970,536, oi, 352,001 porcĭ şi 381,206 kilograme carne de calŭ, de măgarŭ şi de catîr, etc. Carnea de catîr se vinde cu 70 banĭ kilogramulŭ.

O copilă fenomenŭ. — In miculŭ orăşelŭ Varzo, lângă Lago Maggiore, o familie de ţĕranĭ are o fică abia de doi anĭ şi jumĕtate, care cântăresce 62 kilograme; trunchiulŭ corpului ei este de unŭ metru, sînulŭ plinŭ ca alŭ unei femei bine desvoltate; celelalte părţĭ ale corpului suntŭ însĕ tóte în disproporţie cu trunchiulŭ.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Maiu st. n 1887

Rentă de aurŭ 5%	100 20
Rentă de hârtiă 5%	88.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 60
Bonurĭ rurale ungare	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 75
Bonurĭ rurale transilvane	104 30
Bonurĭ croato-slavone	100 —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 50
Renta de hârtiă austriacă	80 25
Renta de arg. austr.	82 25
Renta de aurŭ austr.	111 50
Losurile din 1860	135.20
Acţiunile băncel austro-ungare	876 —
Act. băncel de creditŭ ung.	281.50
Act. băncel de creditŭ austr.	278 50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 98
Napoleon-d'orĭ	10 05
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 27
Londra 10 Livres sterlinge	126 97

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 23 Aprilie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	94½
» convert. (6%)	88—	88½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	37—
Credit fonc. rural (7%)	104¾	105¼
» „ „ (5%)	88½	89—
» » urban (7%)	101½	102—
» » „ (6%)	94½	95½
» » » (5%)	85—	85½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.75	16.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 9 Maiu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.57	Vend.	8.60
Argint românesc	»	8.50	»	8.54
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5 93	»	5.97
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	111.—	»	112.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Turnătoria şi fabrica de maşinĭ a luĭ SCHLICK

2—6

Societate pe acţii în Budapesta.

Biuroulu centralu: VI. Waitznerring 57. — Despărţementulu pentru maşinĭ agricole: VI. Aeussere Weitznerstr. 1696—1699.

recomandă escelentele sale *Garniturĭ de treieratŭ cu vaporŭ*, de încălditŭ cu cărbunĭ, lemne şi cu paie, *Garniturĭ de treieratu cu vîrteju. (Göpel) Morĭ pentru curăţitulŭ cerealelorŭ (Sistemŭ Backer & Vidats.) Pat. plugurĭ Schlick pentru 2 şi 3 brazde,* recunoscute de escelente. *Preţulŭ dela fl. 58 în susŭ. — Plugurĭ-Rayol pat. Schlick* cu *aparatŭ pentru ridicatŭ afară, Plugurĭ-Rayol,* carĭ se *conducŭ de sine* (după *Sack*). *Plugurĭ originale Schlick-* şi *Vidats* pentru una brazdă.

Cele mai noue maşini de semênatŭ patent. „Triumph."

Mai departe se află gata **Morĭ de măcinatŭ, morĭ pentru porumbŭ. Maşinĭ pentru preparare de nutreţŭ. Teascurĭ pentru uleiurĭ. Maşinĭ pentru topitŭ şi curăţirea de Ramie, cânepă şi flosu, sistemulŭ nostru propriu. Preţiurile cele mai eftine. Condiţiunile de plată cele mai favorabile.**

Liste de preţurĭ la cerere gratis şi franco.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persone	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4 16	2.32
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10 16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirişŭ	3.5[illegible]	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clujiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.5[illegible]
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.23
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7 38	9.34	11.4[illegible]
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	--
Mező-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	--
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4 07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5 15	—
Stana	—	—	3 40	5.3[illegible]	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6,24	-
Clujiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uiora	1 13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sighişora	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenu omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3 14
Vinţulŭ de josŭ	12 30	—	4 22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5 47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3 23	—	7 02
Ilia	3.55	—	7 28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9 53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persone	Trenŭ de persone	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11 20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7 04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Pauliş	5 19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9 19	10 17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6 33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşeni	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12 42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica luĭ Martin Kopony, Zernescĭ